

Innst. 90 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:112 S (2011–2012)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll om norsk vannkraftpolitikk

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen fremme en stortingsmelding om norsk vannkraftpolitikk.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Irene Johansen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, mener utviklingen av norsk vannkraft har bidratt vesentlig til utviklingen av Norge som industri- og energinasjon. Vannkraften gjorde det mulig å etablere kraftkrevende industri i Norge, og er fortsatt en av de viktigste forutsetningene for industriell næringsvirksomhet i Norge. Komiteen mener det er viktig å kontinuerlig videreutvikle Norge som energinasjon,

herunder et konstant fokus på å utvikle norsk vannkraft.

Komiteen viser til Innst. 283 S (2009–2010), hvor komiteen behandlet et likelydende forslag fra samme forslagsstillere. Komiteen viser til behandlingen av nevnte forslag, som ikke ble vedtatt.

Komiteen viser til at det norsk-svenske sertifikatmarkedet vil gi en økning i produksjonen fra fornybare energikilder på til sammen 26,4 TWh i våre to land, og at 13,2 TWh av dette forventes utløst i Norge. I Innst. 287 S (2011–2012) behandlet komiteen meld. St. 14 (2011–2012) Vi bygger Norge – om utbygging av strømmettet, og her ble viktigheten av et robust og sikkert kraftnett for utbygging av ny fornybar energi understreket.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til statsrådets brev av 6. november 2012, som er vedlagt, hvor det framgår at:

«For regjeringen står det sentralt å legge til rette for en betydelig økning av vår fornybare energiproduksjon. En bærekraftig utnyttelse av vannressursene er et viktig ledd i denne satsingen. I den norske handlingsplanen etter fornybardirektivet gjøres det rede for hvordan Norge kan nå målet om en fornybarandel på 67,5 prosent innen 2020.

Norge står overfor store investeringer i energi-produksjon og overføringsnett i årene fremover. En realisering av gode prosjekter stiller krav til konsekjonsbehandlingen når det gjelder effektivitet, samordning og vektlegging av ulike hensyn. Satsing på en styrking av konsekjonsbehandling gjennom flere år har gitt en betydelig økning i saksbehandlingskapasiteten i NVE. Dette vil også gjøre energimyndighetene bedre rustet til å møte et økt tilfang av vannkraftprosjekter i årene framover. Regjeringen vil fortsette å effektivisere og styrke konsekjonsbehandlingen i NVE og departementet.»

Flertallet viser videre til gjennomgangen av norsk energipolitikk i Prop. 1 S (2012–2013), hvor det redegjøres for regjeringens vurdering og oppfølging av NOU 2012:9 Energiutredningen.

Flertallet viser til behandlingen av Dokument 8:97 S (2009–2010) om norsk vannkraftpolitikk, jf. Innst. 283 S (2009–2010), hvor flertallet uttrykte følgende:

«Flertallet deler regjeringens vurdering av at Norge trenger mer energi, ikke flere utredninger. Flertallet mener det utføres et godt arbeid fra regjeringens side på dette området, og mener av den grunn at ytterligere utredninger ikke er nødvendig.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har reist dette representantforslaget fordi det etter disse medlemmers oppfatning ikke foreligger oversiktlige og helhetlige planer om framtidig utnyttelse av den potensielle vannkraften vi har i Norge. Disse medlemmer mener at det å henvise til vedtaket om grønne sertifikater, og at det skal produseres 13,2 TWh i Norge fram til 2020, ikke er tilfredsstillende for framtidig vannkraftutbygging.

Disse medlemmer vil peke på det store potensialet for vannkraftutbygging som ennå finnes i Norge. Denne kraften er fornybar og er miljømessig den beste.

Disse medlemmer har flere ganger reist spørsmålet i Stortinget om det ikke bør åpnes opp for at allerede vernede vassdrag igjen må vurderes på nytt med hensyn til kraftproduksjon. Dette støttes av seniorrådgiver Haakon Thaulow i Norsk institutt for vannforskning (NIVA) i Teknisk Ukeblad på nett 19. mai 2008. Uttalelsen får støtte av spesialrådgiver i LO, Are Tomasgard, og direktør Janne Solli, Direktoratet for naturforvaltning, like etter Thaulows uttalelse.

Disse medlemmer viser også til behandlingen av Dokument 8:97 S (2009–2010) om norsk vannkraftpolitikk, hvor flertallet i Stortinget bl.a. uttalte følgende:

«Flertallet deler regjeringens vurdering av at Norge trenger mer energi, ikke flere utredninger.»

Disse medlemmer mener at denne flertallsuttalelsen viser at regjeringen ikke tar det store potensialet som framtidig vannkraftutbygging kunne avstedkomme, alvorlig.

Disse medlemmer mener at bare gjennom en grundig vannkraftmelding vil det være mulig å planlegge og å utbygge det gjenværende vannkraftpotensialet i Norge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre foreslår at Stortinget ber regjeringen om å utarbeide en stortingsmelding om norsk vannkraftpolitikk.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine merknader i Innst. 283 S (2009–2010).

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme en stortingsmelding om norsk vannkraftpolitikk.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:112 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll om norsk vannkraftpolitikk – bifalles ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 22. november 2012

Erling Sande

leder

Eirin Sund

ordfører

Vedlegg

Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 6. november 2012

Vedrørende Representantforslag 112 S (2011-2012) om norsk vannkraftpolitikk

Jeg viser til brev av 9. oktober 2012 fra energi- og miljøkomiteen vedrørende representantforslag nr 112 S (2011-2012) fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll om norsk vannkraftpolitikk. Samme forslag med om lag samme begrunnelse ble fra to av de nevnte representantene fremmet til min forgjenger Terje Riis-Johansen for halvannet år siden. Statsråd Riis-Johansen redegjorde for sitt syn til Stortinget i brev av 28. april 2010 der forslaget om en egen stortingsmelding om vannkraftpolitikken ikke ble imøtekommet. Representantforslaget ble ikke bifalt av Stortinget.

Regjeringen har siden den tid fremmet, videreutviklet og fått på plass en rekke nye virkemidler på energiområdet. Flere av disse er viktige for utviklingen av norsk vannkraft.

I Prop. 1 S (2012-2013) for Olje- og energidepartementet er det tatt inn en egen del om status for energipolitikken. Her redegjøres det for regjeringens vurderinger av de synspunkter og tilrådinger som ble lagt fram i rapporten fra Energiutvalget (NOU 2012:9 *Energiutredningen – verdiskapning, forsyningsikkerhet og miljø*). Som det framgår av redegjørelsen er mye nå på plass i utformingen av energipolitikken. Redegjørelsen viser også at det er godt samsvar mellom regjeringens vurderinger og utvalgets vurderinger både når det gjelder sentrale utviklingstrekk og sentrale målavveininger.

For regjeringen står det sentralt å legge til rette for en betydelig økning av vår fornybare energiproduksjon. En bærekraftig utnyttelse av vannressursene er et viktig ledd i denne satsingen. I den norske handlingsplanen etter fornybardirektivet gjøres det rede for hvordan Norge kan nå målet om en fornybarandel på 67,5 prosent innen 2020.

Norge står overfor store investeringer i energiproduksjon og overføringsnett i årene fremover. En realisering av gode prosjekter stiller krav til konsesjonsbehandlingen når det gjelder effektivitet, samordning og vektlegging av ulike hensyn. Satsing på en styrking av konsesjonsbehandling gjennom flere år har gitt en betydelig økning i saksbehandlingskapasiteten i NVE. Dette vil også gjøre energimyndighetene bedre rustet til å møte et økt tilfang av vannkraftprosjekter i årene framover. Regjeringen vil fort-

sette å effektivisere og styrke konsesjonsbehandlingen i NVE og departementet.

Gjennom det felles norsk-svensk elsertifikatmarkedet, som kom på plass fra 1.1.2012, er det satt et mål om at til sammen 26,4 TWh fornybar energi skal bygges ut i Norge og Sverige innen 2020. Ordningen skal gjøre det lønnsomt å bygge ut nye anlegg, og er det viktigste enkelttiltaket for å nå fornybarmålene. Ordningen er teknologinøytral, og vil bidra til at investeringene i fornybar kraftproduksjon kommer der lønnsomheten er best. Sertifikatene vil sannsynligvis kunne bidra til å utløse miljømessig skånsomme opprustings- og utvidelsesprosjekter som tidligere ikke ble realisert. Sertifikatordningen vil legge til rette for økt utbygging av både vannkraft og vindkraft i Norge.

En realisering av gode vannkraftprosjekter som ledd i fornybarsatsingen krever også investeringer i overføringsnettet. Det skal gjøres store nettutbygginger fremover, og Statnett er i gang med flere viktige prosjekter. Koordinering av nett og produksjon blir vektlagt langt sterkere enn tidligere i konsesjonsbehandlingen. I Meld. St. 14 (2011-2012) Nettmeldingen, er det foreslått endringer i planlegging og konsesjonsbehandling av store kraftledninger blant annet for å øke effektiviteten i behandlingen ytterligere. Etter behandlingen i Stortinget følges det nå opp med de nødvendige lovendringer i den forbindelse.

Representantene etterlyser en kartlegging av det norske vannkraftpotensialet. NVE foretar en årlig beregning og oppdatering av eksisterende vannkraftproduksjon og potensialet for ny vannkraft. Jeg vurderer denne oversikten som dekkende for det representantene etterspør.

Representantene peker på ulike elementer som bør vurderes i en stortingsmelding om vannkraftpolitikken. Blant disse er oppmyking av vassdragsvernet, justering av konsesjonsvilkår i gitte konsesjoner og nye vurderinger av prosjekter som har fått avslag.

Jeg har i svar på spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja 9. juni 2011 vist til at vi har et betydelig vannkraftpotensial i vassdrag som ikke er vernet, og at regjeringen satser på en miljømessig forsvarlig utnyttelse av disse ressursene. Jeg har derfor ingen planer om å gå til Stortinget med forslag om å vedta endringer i verneplanene nå.

Jeg ser det heller ikke som aktuelt å åpne for en fornyet behandling av saker som er avslått av energimyndighetene etter grundige vurderinger av ulike hensyn slik lovverket krever.

Jeg mener at Stortinget gjennom kapitlet i Prop. 1 S (2012-2013) har fått en oppdatert oversikt over aktuelle virkemidler framover, og at energipolitikken

er tilstrekkelig klargjort. Jeg ser derfor ikke at det er behov for noen egen melding til Stortinget om vannkraftpolitikken i denne stortingsperioden.